

جمادی الثانی ۳۹۶ق، جا: نیشابور؛ کاغذ: حنایی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گ، ۱۲-۱۳ سطر، اندازه: ۱۵×۵/۲۰سم [ف: ۱۹-۲۴۳] ۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۷۶-عکسی
نسخه اصل: از ترکیه کتابخانه سرای شماره ۲۴۶۳؛ بی‌کا، تا: ۸۵۵ق [نشریه: ۲-۲۷۴]

● دیوان ابوفراس / شعر / عربی

d.-u abū-firās

ابوفراس حمدانی، حارث بن ابی العلاء سعید، ۳۲۰-۳۵۷ قمری
abū-ferās-e hamdānī, hāres ebn-e sa'īd (933 - 969)

از ابوفراس حارث بن ابی العلاء سعید بن حمدان الحمدانی (۳۲۰-۳۵۷ق) شاعر شیعی معروف و پسر عم سیف الدوله سومین پادشاه آل حمدان و ممدوح متنبی، جمع و ترتیب ابن خالویه نحوی صاحب کتاب لیس و کتاب الاسعاف و غیره.

چاپ: از سال ۱۸۷۳م (چاپ بیروت) تا کنون چندین بار چاپ و یک بار هم توسط «سامی الدهان» (بیروت ۱۹۴۰م) از روی ۴۰ نسخه گردآوری و تصحیح شده است. روایت ابن خالویه نیز اساس برخی چاپها قرار گرفته است؛ طبع اکثر من مرة معجم ۳۵۲ آخرها بتحقیق بهجة عبدالغفور الحدیثی سنة ۱۹۸۰م بیغداد ذخائر التراث ۳۱۶/۱

[رجوع کنید تاریخ ابن خلکان و یتیمه الدهر ثعالی، بانضمام چند قصیده از صفی الدین حلّی و بعض اشعار اخطل و بحرّی و متنبی؛ الذریعة ۴۷/۹؛ دنا ۱۹/۵]

شرح و حواشی:

- ۱- شرح دیوان ابی فراس؛ بهائی، عبداللطیف بن بهاء الدین (۱۰۸۲-)
- ۲- تخمیس قصیده ابی فراس الحمدانی؛ طیبی، ابراهیم بن یحیی (۱۱۵۴-۱۲۱۴)

۳- شرح دیوان ابی فراس

۴- شرح قصیده ابی فراس

۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۸۰۲۴

آغاز: بسمله و به نستعین، قال ابو عبدالله الحسین ابن خالویه النحوی اللغوی من حل من الشرف السامی و الحسب النامی ... قافیه الالف من دیوان ابی فراس ره: عمر صباحا و ان غدوت خلاء xx من ضیا یفضحن فیک الضیاء؛ انجام: غرضا ان الحسام لکافل xx بنفوسهم و شبا السنان للهدم

این نسخه همان روایت ابن خالویه است که دیوان وی را گرد آورده است. نظم نسخه الفبایی است به ترتیب حروف قافیه که البته ناقص است و به حرف «عین» ختم می‌شود به همراه یک برگ ناقص از قصیده‌ای با حرف قافیه «میم»؛ خط: نسخ عربی، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ افتادگی: انجام؛ رکابه‌دار: تملک: مرتضی بن احمد حسینی رشتی؛ جلد: مقوایی با روکش تیماج یشمی، ۵۵گ، ۱۸-۲۲ سطر، اندازه: ۳/۱۳×۲۰/۹سم [ف: ۲۷/۱-۵۵]

نسخه ناتمام است؛ خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ کاغذ: فرنگی، جلد: مقوایی، رویه کاغذ قرمز، ۶۲گ، ۱۸ سطر (۱۹/۵×۱۰)، اندازه: ۱۶/۵×۲۹/۵سم [ف: ۱۰-۳۲۶]

۳. تهران؛ مدرسه معمارباشی؛ شماره نسخه: ۷۴/۲

آغاز: ان و خد القلاص کشفت حالا xx و من عند الظلام طلبت مالا / و درآ خلت انجمه علیه xx فهلا خلتنن به ذبالا؛ انجام: ستحمل ناجیات العیس منی xx صدیقاً عن و دادک لن یحو لا / یؤمل فیک اسعاف اللیالی xx و ینتظر العواقب ان یدبلا چند قصیده از دیوان ابوالعلاء است؛ خط: نسخ عرب، کا: عبدالحسین بن عبود بغدادی، تا: ۱۲۱۷ق؛ ۱۷گ (۹۰پ-۱۰۶ر)، ۱۶ و ۱۹ سطر [ف: ۸۵-]

۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۵۴۷۸

خط: نسخ، کا: غلام حسین طیب خراسانی، تا: ۱۶ جمادی الاول ۱۲۷۲ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: رویه میشن تریاک، ۱۱۸گ، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۵/۳×۲۰/۵سم [ف: ۱-۲۲۹]

۵. مشهد؛ شیخ علی حیدر؛ شماره نسخه: ۲۱۹

آغاز: أعن خد القلاص کشفت حالا xx و من عند الظلام طلبت مالا؛ انجام: كأنک البدر و الدنیا منزله xx فما تلقیک الایلة دار خط: نسخ، کا: مصطفی بن ملا زین العابدین الشهیر فی علم النجوم، تا: ۱۲۷۳ق؛ جلد: چرم مشکی، ۸۸گ، ۱۹ سطر، اندازه: ۱۶×۲۷/۵سم [مؤید: ۱-۲۰۷]

۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۶۹/۳-طباطبانی

منتخبات شعر ابوالعلاء با عنوان «قطعة منتخبه من شعر ابی العلاء المعری»؛ خط: نسخ، بی‌کا، بی‌تا؛ محشی از او و نیز از ظافر حداد، شیخ شیوخ حماة، امام شافعی با قلم دیگر؛ کاغذ: شامی، جلد: مقوای چیتی، ۲۵گ (۳۲-۵۶)، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۲۲-۱۰]

۷. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۰۷۳/۸

نسخه اصل: کتابخانه کاخ گلستان - تهران ۱۷۲. قصیده‌ای است لامیه در ۴۱ بیت بدین مطلع: «الا فی سبیل المجد ما انا فاعل xx عفاف و اقدام و حزم و نائل»؛ خط: نستعلیق، بی‌کا، بی‌تا؛ ۳ص (۲۸۷-۲۸۹) [عکسی ف: ۳-۳۳۶]

● دیوان ابوالفتح بستی / شعر / عربی

d.-u ab-ul-fath-i bastī

ابوالفتح بستی، علی بن محمد، ۳۶۰-۴۰۱ قمری
ab-ol-fath bastī, 'alī ebn-e mohammad (972 - 1011)

چاپ: بیروت، ۸۵ص، ۱۲۹۴ق.

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۲۵۰۲/۴

ابیات و قطعاتی است (قطععات منقول از او در این نسخه حدود ۲۹ قطعه است با جمله دعائیه «ایده الله» در آغاز قطعه اول) و در صفحه آخر ابیاتی است از ابن المعتز و ابوتمام و ابوعبدالله محمد بن یعقوب و شاعری دیگر؛ خط: نسخ کهن، بی‌کا، تا: شنبه ۱۳

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛؛ جلد چهاردهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276252

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۲۰۱۲/۱۳۹۱۰